

HUTNICTWO METALI NIEŻELAZNYCH	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-84
	Stopy oporowe na oporniki	0890-02/06
	Badanie	
	właściwości mechanicznych	Grupa katalogowa 0359

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są metody badań właściwości mechanicznych materiałów ze stopów oporowych.

1.2. Rodzaje badań. Arkusz normy obejmuje następujące badania:

- a) wytrzymałość na rozciąganie i wydłużenie względne taśm i drutów,
- b) próbę nawijania drutu ze stopów oporowych przeznaczonych na oporniki.

2. PRÓBKİ DO BADAŃ

2.1. Pobieranie próbek z taśm i ich wymiary

2.1.1. Pobieranie próbek z taśm do próby statycznej rozciągania. Próbki powinny być wykonane w sposób wykluczający miejscowe nagrzanie i zgniot materiału z odcinków próbnych taśm o długości minimum 250 mm, pobranych z dowolnego końca rulonu wzdłuż kierunku przeróbki plastycznej. Próbki wykonuje się o nie obrobionych powierzchniach i nie powinny mieć na krawędziach gratu oraz zacięć i załamania.

Z każdej partii gotowego wyrobu należy pobrać losowo po jednym odcinku próbnym z trzech losowo wybranych rulonów, jeżeli normy przedmiotowe nie przewidują inaczej.

2.1.2. Wymiary próbek z taśm do próby statycznej rozciągania — wg PN-80/H-04310 p. 3.3.2.3.

2.2. Pobieranie próbek z drutów i ich wymiary

2.2.1. Pobieranie próbek z drutów do próby statycznej rozciągania. Z każdej partii gotowego wyrobu należy pobrać losowo po jednej próbce z końców trzech różnych kręgów lub szpul drutu, jeżeli normy przedmiotowe nie przewidują inaczej.

Próbki powinny być proste, bez zacięć i załamania. W przypadku konieczności ich prostowania należy przestrzegać, aby nie spowodować uszkodzeń powierzchni i zmiany kształtu przekroju poprzecznego. Prostować należy ręcznie lub przy użyciu młotka oraz

płaskiej podkładki z drewna lub innego materiału bardziej miękkiego niż próbka.

2.2.2. Wymiary próbek z drutów do próby statycznej rozciągania. Całkowita długość próbki nie powinna być mniejsza niż 200 mm. Początkową długość pomiarową próbki $L_0 = 100$ mm należy zaznaczyć ołówkiem lub tuszem (farbą) dwukrotnie z przesunięciem jednej względem drugiej o około 25 mm. Drugie znakowanie umożliwia obliczenie wydłużenia względnego bez stosowania poprawki, jeżeli zerwanie próbki nastąpi w pobliżu szczęk jej zamocowania.

2.2.3. Pobieranie próbek do próby nawijania drutu. Próbki do próby nawijania stanowią dwa odcinki drutu pobrane losowo z końców dwóch różnych kręgów lub szpul drutu partii, jeżeli normy przedmiotowe nie przewidują inaczej.

2.2.4. Wymiary próbek do próby nawijania drutu. Długość odcinków drutu powinna być taka, aby można było nawinąć co najmniej 5 zwoi ściśle przylegających do siebie i tworzących linię śrubową na trzpieniu o średnicy równej:

- a) sześciokrotnej średnicy drutu dla stanu twardego (z6) i stabilizowanego (s),
- b) podwójnej średnicy drutu dla stanu rekrytalizowanego (r) i zmiękzonego (m).

3. METODY BADAŃ

3.1. Próba statyczna rozciągania taśm — wg PN-80/H-04310.

3.2. Próba statyczna rozciągania drutów — wg PN-83/H-04316.

3.3. Próba nawijania drutu — wg PN-65/M-80004.

4. PROTOKÓŁ

Protokół badania powinien obejmować:

- a) cechę materiału,
- b) wymiary próbki,
- c) wyniki badań,
- d) numer partii,
- e) datę przeprowadzenia badań.

K O N I E C

Informacje dodatkowe

Zgłoszona przez Instytut Metali Nieżelaznych
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Metali Nieżelaznych dnia 28 grudnia 1984 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1986 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 9/1985 poz. 17)

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę: Instytut Metali Nieżelaznych,
Gliwice.

2. Normy związane

PN-80/H-04310 Próba statyczna rozciągania metali

PN-83/H-04316 Próba statyczna rozciągania drutów

PN-65/M-80004 Próba nawijania drutu

3. Autorzy projektu normy: Inż. Józef Kruszec, mgr inż. Leszek
Siarzewski — Instytut Metali Nieżelaznych, Gliwice.